

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefracate nu se pri-
mesc. — Manuscrisurile nu se
retrimit.

INSERATE
se primesc în Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI de ANUNTURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Nrx. Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsebet-körut).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o coloană
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tari-
fă și învoială. — **RECLAME** pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

GAZETA iese în fiecare zi.
Abonamente pentru ARSTRO-UNGARIA:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 st. pe an
Pentru ROMANIA și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franco.
Se primumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamente pentru BRASOV:
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei
luni 6 corone. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 274.

Brașov, Sâmbătă 14 (27) Decembrie.

1902.

Invetătorii de stat și ai noștri.

II.

Anomalia ca unii și aceiași ce-
tățeni a unui și aceluiași stat să
plătescă două contribuții pentru
școle, una la stat și alta la biserică,
pentru școlile de lege și limba lor,
și totuși să n'aibă ce le trebuie și
invetământul lor să sufere de atâta
miserie, nu se mai pomenește ni-
căiri.

Nicăiri, în țările cu guverne
constituționale, nu se pomenește ca
cetățenii băștinași să fie de fapt cla-
sificați cu milioanele în cetățenii de
prima și de a doua clasă.

Ne aducem aminte, că ministrul
de culte de odinioară, Csaky, fiind
luat de scurt de către gălăgioșii șo-
viniști din dietă, că de ce nu decre-
tează odată străformarea tuturor șco-
lelor în școle de stat, a răspuns
clar și sincer: De-am avé bani în
visterie am face-o, dér fiind-că n'a-
vem bani, trebuie să ne mulțumim
de-ocamdată cu școlile confesionale
și cu ceea-ce fac susținatorii lor în urma
legilor și a ordonanțelor noastre, pentru
studiul limbei maghiare. La rândul
meu voi îngriji ca autoritățile con-
fesionale să țină tot mai mult sémă
de poruncile guvernului!

Cam așa a răspuns atunci mi-
nistrul de culte și instrucțiune pu-
blică. Și politica acesta a adus cu
sine, ca în legea dela 1893, relativă
la regularea salariilor invetătorești,
să se decreteze, că ceea-ce guvernul
va contribui ca ajutor pentru îm-
bunătățirea salariilor invetătorești
dela școlile confesionale nemaghiare,
să servescă tot numai scopului de
maghiarizare, dând guvernului drep-
tul de ingerință asupra acelor școle.

Și n'adevăr vedem adî, că
guvernul se ingerază, aci cu legea
aci fără de lege, în trebile școlilor
confesionale tocmai atâta cât vrea.

Asta-i starea reală, aceste sunt
nisiunțele acelor, cari consideră po-
porele nemaghiare, ce de fapt for-
meză peste jumătate din întreaga po-
porațiune a statului, ca popore de
rassă inferioară față cu poporul ma-
ghiar, pe care-l declară „singur alcă-
tuitor de stat“.

După drept și dreptate lucruri-
le ar trebui să stea cu totul altfel.
Miliónele de Români, Germani, Slo-
vaci, Sârbi, a căror școle pot exista
în imprejurările de adî numai sub
scutul bisericeii lor, după ce plătesc
contribuția lor către stat, întocmai
ca și poporul maghiar, au dreptul a
pretinde dela stat ca să le susțină
și lor școle și invetători, drept, care
de altmintrelea e prevădut și în
legea dela 1868.

Tóte confesiunile au așadără
dreptul a pretinde și acest drept ar
trebui să caute a'l reclama neintre-
rupt, ca statul să plătescă și pe in-
vetătorii poporali dela școlile sus-
ținute de ele, din visteria sa, unde
contribue toate confesiunile și toți
cetățenii în aceeași măsură și de
unde trebuie să fie împărțaiți toți
în mod egal, ér nu ca unii să pórte
două sarcini, plătind pe invetătorii
altora, fără de nici o recompensă,
apoi plătind deosebit pe invetătorii
lor proprii!

Naționalitățile nemaghiare sunt
totdeodată în drept de a pretinde
ca statul să le ajutoreze și susțină
în mod egal școlile fără ca să fie al-
terat cât de puțin caracterul acestora.

În acest înțeles ar trebui să se
facă moțiuni și propunerii în congre-
gațiunile comitatense și să se hotăr-
ască reprezentaiții la dietă și gu-
vern, nu însă în sensul opus. ca să
se nimicescă și umbra de drept a
naționalităților nemaghiare de a se
cultiva și desvolta liber, sub scutul
statului, în limba lor maternă.

Din solicitarea și desbaterea a-

cestei cestiuni de dreptate și de li-
bertate în congregațiunile comita-
tense, ar resulta un adevărat și mare
folos pentru stat, și s'ar face un pas
gigantic nu numai spre deșteptarea
poporului și spre o desvoltare inflo-
ritóre a țerei, ci și spre rezolvarea
în bine a cestiunei naționalităților.

Dér pentru ca să se pótă în-
témpla acesta și pentru ca să nu se
mai pórdă timpul cel scump cu fan-
tasmagorii politice șoviniste și să
inceteze odată risipa, ce se face pe
socotela bietului popor contribuabil
pentru o utopie, trebuie să se schimbe
mai întâi radical sistemul de gu-
vernare și idealul celor dela ocâr-
muire să ajungă a se răzima pe tre-
buițele reale ale țerei și ale popo-
relor sale, nu pe cele închipuite.

Ca să se facă acesta schimbare
cât mai curând, dator este fie-care
cetățean și patriot adevărat a stărui
din toate puterile sale, cu totă tária
convingerei sale!

**Pactul austro-ungar și cestiu-
nea macedonénă.** Un diar din Viena
scriind despre călătoria cancelarului rusesc
Lamsdorf, dice între altele:

„După informațiuni ce le primesc
din sorginte garantată, Majestatea Sa a
declarat, că între Austria și Ungaria ne-
greșit trebuie să se încheie pactul vamal.
În cercurile politice bine orientate se vor-
besce, că această declarație a monarhului
stă în legătură cu cestiunea macedonénă.
Rusia și Austro-Ungaria de mult au că-
dut de acord cu privire la aceea, că la
rezolvirea cestiunei macedonene ele vor
proceda împreună, acesta însă se va puté nu-
mai atunci, decât relațiile interne în mo-
narchie vor fi deplin consolidate“.

**Conferența pentru înțelegerea
ceho-germană.** Din Viena se anunță, că
imediat după sêrbătorile Crăciunului gu-
vernul austriac va convoca conferența de

înțelegere ceho-germană pe ziua de 3 Ia-
nuarie 1903. Intențiunea guvernului este,
ca la această conferență să ia parte și de-
putaiții din Moravia. Nimeni nu se așteptă
că cu această ocaziune se va ajunge la o
aplanare a divergențelor esistente. Se
speră însă că se va dobândi cel puțin un
armistițiu între cele două partide din Bo-
emia, de care este cu atât mai mare lipsă
cu cât Dumineca viitoare vor avé loc des-
baterile finale asupra cestiunei pactului
între miniștri-președinții Koerber și Szell.

**Sultanul și cestiunea macedo-
neană.** Din Constantinopol se telegrafiază
interesante amênunte despre ultimul con-
siliu de miniștri, în care s'a discutat si-
tuația creată Turciei prin intervenția di-
plomatică a puterilor, în cestiunea mace-
doneană.

Sultanul în persónă a presidat con-
siliul și repețite rânduri a făcut obser-
vațiuni energice, pentru o *atitudine con-
ciliantă a Porței față de puteri*. Sultanul
a impus ca să se redigeze *de urgență or-
donanțele pentru aplicarea imediată a re-
formelor acordate Macedoniei*.

Tot din Constantinopol se telegra-
fiază: Pórta a remis ambasadelor copie
după depeșa adresată Sâmbătă, valiilor
din vilaele europene ale imperiului, prin
care sunt făcuți *răspundători, în cas când
toți ațitătorii de desordine n'ar fi arestați
într'un interval de 20 zile și ordinea pe
deplin restabilită*, precum și *autorisarea
ce li-se dá de a face us de armată în cas
eventual fără de a mai aștepta o iradea
specială*.

„Mesagiul lui Apponyi“

(Apponyi exeget.)

Diarul „Brassói Hirlep“ de curând
apărut, în primul său număr sub titlul
„Apponyi úzenete“ (Mesagiul lui Apponyi)
publică o scrisóre a președintelui camerei
deputaților.

Domnul Apponyi, ca fost elev al
Iesuiților din Kalksburg își aduce aminte

FOULETONUL „GAZ. TRANS.“

Haina albă.

De François Coppée.

— Fine. —

Tu, mică spălătorésă, cu cămașa
scrobită în mână, alérgă numai în grabă!
Domnul, care te așteptă, s'a barbierit deja
înaintea oglinzii atérnate de hambul fe-
restrii, și este nerăbdător. Și la cofetarul
din Rue de Sèvres este mare ciorováială:
Încă de aseră se îngrămădesc ómenii și
fac comândi de prăjituri, ér preocupéta de
póme de la numărul 9 face mare tărăboiú,
că au uitat să-i gătescă cozonacul cu mig-
dale. Din prăvălia barbierului, înaintea
căreia bálălăesc în vânt strachinile obli-
gate de alamă, se simte mirosul de pâr
ars, dér acuma nu mai lucréză, întreaga
cétă de copii era frisată încă de pe la
órele 7.

Acuma au trecut tóte, și liturgia
s'a terminat. Tótă lumea se îngrămădesce
pe la ferestri, să vadă când vor trece noii
confirmați.

Cât de frumoși sunt băieții cu ja-
chetele lor noué și cu eșarpele de mătase

cu ciucuri de aur, afară, se înțelege, de
Victor, fiul timpularului, care toamai acuma
cápătă două palme. (De ce a trebuit însă
să scape tocmai astădií complotul de prune
pe pantalonii cei noi! Așa face el în tot-
déuna. Dér las', că îl vor invetă mîntel)
Și cât de drăgálașe sunt fetele, îmbrăcate
în haine albe! Mai ales cele blonde! Vé-
lul de musselin le stă atât de frumos! Asta
o sciu ele fórte bine, micile cochete, și
își fixéză ochii în pámént spre a arăta
mai innocente, dér și pentru a-și vedea
pantofii de mêtasă albă, primii pe cari
i-au încălțat de când sunt. Cele brunete
au înfățișarea, ca și nisce musce cădute
în lapte; asta însă nu face nimica, ma-
mele lor sunt cu atât mai mândre.

O, sermane mame! Ați vrut și voi
să vă faceți frumoșe în acéstă di de sêr-
bătóre și ați îmbrăcat nisce haine, cari ar
puté să povestescă istorii întregi de nevoi
și sêracie: Pelerina aceea de mêtasă este
încă de pe vremea esposiției de la 1867,
ér șalul acela de cașmir franțuzesc, cu-
nósce de sigur drumul la muntele de pie-
tate! Dér fetele sunt îmbrăcate din tálpi
pană în creștet în haine noué, și decă
mama cu pelerină dice către cea cu șalul
„Uite, oât de mare și voinică ț-i-e fata“,

cea cu șalul răspunde cu mândrie: „Ce
vréi? A intrat în al trei-spre-đecelea!“
Ér cea cu pelerină řadaogă: „Mâne, poi-
mâne trebuie să-ți cauți un ginere“.

Diua aceea a fost o di frumoșă pen-
tru tótă lumea. Bărbații, cari nu cred ni-
mica — pot să-și bată joc în dragă voie
de sêrbătorile de felul acesta, dér mamele
sêrmenele, plângeau în biserică, când orga
cânta atât de solemn, ér copiii pășiau unii
după alții la altar, băieții de-a drépta, fe-
tele de-a stânga, ținend făclii aprinse în
mâni.

Am recunoscut pe loc pe schilóda
mea în ceta de copii. Era póte din pri-
cina cârjei sale negre, pe care se sprijii-
nea la mers, ori din pricina hainei de
veduvie a sêrmenei și bêtăranei sale mame
care o ținea de mână? Nu sciu cum s'a
făcut, destul că mi-se părea, că ar fi mai
nevinovată, mai curată, mai albă de cât
celelalte. Îmi făcea impresia parcă ar fi
mai emoționată, mai reculesă, de cât to-
vareșele ei; fața ei copilărescă avea o
espresiune naivă, mistică, în cât ar fi pa-
tut entuziasma penelul unui Holbein.

Astădií i-am diș „bună ziua“ într'un
ton mult mai intim și după-ce trecusem,
îmi părea atât de bine, că și dēnsa avea

haină albă. Haină albă! Ideal de cea mai
frumoșă podóbă pentru ori-ce fată din
popor!

* * *

Multe primăveri au venit de atunci
și de multe ori au mai fálfăit în vântul
îmbalsamat al dimineții de Maiú vélurile
albe ale confirmandelor din strada Rous-
selet. Au trecut ani la mijloc, ani cu ze-
firul de primăvară și cu gerul de érnă;
totul s'a schimbat, și ómenii au îmbétrănit
în acest cartier pacinic. Alți copii se mai
jócă în mijlocul străđii, barbierul însă și-a
închis prăvălia! Ciobotarul radical își fu-
méză și acuma pipa în pragul ușei, barba
lui însă a încărunțit strașnic. Într'o di s'a
lipit o hârtie încadrată cu negru pe ușa
închisă a prăvăliei de la nr. 9, unde pre-
ocupéta vindea póme, și în locul ei s'a
aședat o spălătorésă, ca să facă concu-
rență celei vechi. N'are însă să reușescă,
căci țata Bernier, menagera mea — de-
altmintre o limbă ascuțită, căreia nu poți
să-i cređi tóte — susține, că noua spălă-
torésă este cam leneșă că i-a perdut deja
o blusă, ce i-o dăduse la spălat, ér lucră-
tórele ei prea mult hândrălesc cu sergentul
de poliție cel blond cu medalia pe pept

de versetul pe care îl cânta odinioară la Crăciun: „... et in terra pax hominibus bonae voluntatis“, și îl ia ca punct de mănecare pentru teoria sa politică.

Dacă am lua citatul de mai sus în românește, întreg substratul argumentației lui Apponyi ar căde, de ôre-ce românește se dice: „... și pe pământ pace, între ômenî bună voire“. În textul latinesc însă după care s'a tradus celunguesc, numitul citat sună: pe pământ pace *ômenilor de bună voire*.

Etă acum ce dice Apponyi:

„Pace! da: pace. Dér cui? Ômenilor de bună voire și numai acestora. Rêul și propagatorii rêului sê nu țină cont de această pace; cuvântul sfânt nu le promite această, din contră, accentuând espres pe cei buni, pe cei rîi îi esclude direct.

Și carî sunt cei buni? Carî sunt cei de bună voire? Din punct de vedere național și patriotic, aceia, carî vrêu binele națiunei și patriei acesteia. Față cu aceștia ne obligă promisiunea păcii, ne obligă și inclinația inimei fără deosebire de rassă și limbă. Er binele patriei și al națiunei îl vrea acela, care respectă nu numai cu cuvântul condițiunile de existență eșite în relief în istoria milenară a aceleia, respectă unitatea statului și a națiunei politice, dér le respectă și în stabilirea dorințelor sale, în alegerea amicilor și aliaților sêi, cu un cuvânt în tótă precederea și activitatea sa.

În cadrul condițiunilor de existență a statului nostru național și subordonate acestor considerațiuni cardinale, are loc și iubirea particulară de rassă și alipirea cătră particularitățile de limbă a fraților noștri cu limbă nemaghiară.

Putem sta de vorbă în spiritul unei bune voirî nepreocupate cu orî-ce tendință și dorință, care mănecând din noțiunea libertății individuale, caută a se valora între aceste marginî. Îusê tot ce trece peste marginile acestei tendințe, tot ce se presentă, ca pretensiune a vrîunei „națiunii“, ca și cum în această țeră ar exista mai multe „națiuni“, tot ce consideră pretensiunile speciale de rassă ca superiôre considerațiunilor *unității naționale maghiare* esclude orî ce discuție, orî ce posibilitate de împăcare.

Er aceia, carî sunt propagatorii orî sclavii acelui spirit, din care isvorêsc tendințe de natura această, s'au eselus singurî din împêrăția păcii — fiind-că nu sunt de bună voire.

„Am đis propagatorii sêu sclavii. Cu această însă n'am terminat clasificarea celor ce sunt streinî de bună voire. Mai este o categorie, pe care trebuie s'o am în vedere, când adrez în colônele acestui điar un cuvânt direct (?) cătră concetățenii noștri sași, fiind-că categoria această o vêd mai răspândită printre dênșii.

Stimez fôrte mult rassa această; îi cunosc distinselne calități atât în privința culturală cât și în privința castității caracterului; am credința, că între dênșii sunt minoritate disparentă aceia, carî n'utresc sentimente contrare cerințelor unității statului și națiunei maghiare. Vorba e însă, că sunt și de aceștia și aceia carî sunt, tocmai în urma culturai lor superiôre

și a conexiunilor lor — între dușmanii internî ai patriei sunt pôte cei mai rîi și cei mai periculoși, în tot casul însă cei mai rezoluți.

Și asta este, ceea ce reproșez majorității celei mari, care se alipește în mod sincer de patria maghiară, sêu cel puțin unei părți însemnate a acestei majorități și ceea-ce produce numărôse neînțelegeri penibile, credeți-mê, în detrimentul concetățenilor noștri sași, adecă, că majoritatea această loială patriotică nu se lapedă pe față de propovêduitorii direcției antipatriotice și nu-i desavuêză în fața lumii, tare și categoric... Pasivitatea această încă este o lipsă de bună voire, căci cuvântul nu vorbesce de *bună inclinație*, ci de *bună voire*, er bună voirea constă din bunătate și din voire, er unde lipsește voirea, acolo și bunătatea devine dubiôsă“.

Apponyi îi instruesce pe concetățenii patriotici nemaghiari și mai ales pe Sași, că ei trebuie sê fie solidari cu „representanții unității naționale a statului“ și nu cu aceia, carî *din întemplantare* vorbesce aceiași limbă cu dênșii, dér sunt atât de îndepărtați de ei în ceea ce privesce sentiamentele patriotice.

În fine îndemnându-i încă odată sê se lapede de conaționalii lor, carî sunt contra „unității naționale“, își esprimă dorința, că noul điar brașovean va fi acea punte, pe care vor trece toți aderenții *statului național maghiar* (!)

In spiritul intoleranței...

Se pare că în prējma Crăciunului sêu, gazetarul șovinist Nicolae Bartha a avut un vis rêu. În loc sê aducă Domnului laudă pentru-că a trimis pe unul născut Fiul sêu în lume, ca s'o rêscurmep și mântuêscă de peire, zelosul publicist de la „Magyarország“ s'a pus sê scrie un articol în spirit intolerant șovinistic, în care regretă timpurile trecute și face grave imputări bărbaților de stat maghiari, carî de la „constituționalism“ încôce, au stat în fruntea afacerilor țerii.

Ca toți șoviniștii, Bartha încă e de părerea, că *maghiarisarea* este „problema, misiunea și datoria politice naționale“. O astfel de politică nu s'a făcut însă. Pe timpul statelor și ordinelor „națiunea era universitatea nobilimei“. Privilegiile nobilitare, drepturile și libertățile vrăjiau pe toți, pe Valah, Slovac, Sêrb, Croat, ca prin serviciile aduse patriei sê-și câștigue nobilitatea. Instituția această era prin urmare un puternic stimulent al patriotismului și maghiarisării. Încetând instituția această ar fi trebuit, ca capabilitatea de contopire și încorporare sê se manifeste pe altă cale — dice Bartha. Dér nu s'a făcut. Maghiarii s'au rețras de pe terenul cuceririi, fără ca sê fi ocupat alt teren. Din contră însă, guvernele ungueresci au promovat consolidarea rasselor de altă limbă prin instituții. (Colosal! — Culeg.)

Intr'aceea aprôpe tôte tovarêșele ei, cu carî a fost confirmată împreună, și-au îmbrăcat a doua haină albă — haina de mirêsă. Dumineca trecută și-a măritat și băcănița fiica după unul dintre cei mai harnici băieți de prăvălie. (Sciam că așa o sê se întemplantare; în serile de Dumineci când mama eșia puțin sê ia aer, er tinerii se jucau de-a mîngea, ei aruncau mereu mîngea în coridorul de la nr. 23, unde era întuneric, ca într'un cuptor, și mergeau amêndoi sub pretext, sê caute mîngea. Ce șireți erau!) O, băcănița a făcut o nuntă frumoasă! De la biserică s'au dus cu trăsurile împrejurul lacului și au prândit la Port-Maillot. Tocmai în momentul, când tînêra mirêsă în haina ei albă și cu florî de lămâite în pêr se urca în trăsură — avea o înfățișare atât de obrănică, roșcana! — zării pe mica mea schilodă, care de la o distanță de câțî-va pași, spriginată pe cârja ei se uita la fosta ei tovarășă cu ochi plini de gelosie.

Ah, dintre tôte fetele de o vêrstă cu ea din strada Rousselet, nu peste mult ea va fi singura, care în vieța ei numai odată a purtat „haină albă!“

0....

„Au declarat biserica ortodoxă de biserică națională română și sêrbescă. Faptul acesta a dat impuls bisericilor de limbă streină, pentru a se organiza naționalicesce. Legea desvoltării a adus cu sine, că adî atât organismul bisericeii gr. orientale, cât și al bisericilor gr. catolică și Interană din Ardeal, au devenit terenul agitațiunilor organizate pentru nisuițele naționaliste valahe, sêrbesci și săsesci. Au adus apoi legea naționalităților. În legea această au plantat simburii divisării limbistice, culturale și administrative a patriei nôtre. Este adevêrat, că legea această pune un principiu fundamental de stat, adecă fie-care cetățen e membrul națiunei politice unitare unguere. Nicăiri însă paragrafiu legii nu iese în relief națiunea politică unitară maghiară. Din contră în paragraf de paragraf națiunea maghiară unitară se împarte în cercuri mici de limbă pe terenul școlastic și al administrației. Legea această de 32 de ani nu se execută și de 32 de ani nu cuteză a-o modifica. Dacă ar executa-o, am ajunge sôrtea Austriei. Dacă ar modifica-o, am face politică națională. În primul cas n'o voesc, pentru al doilea cas sunt lași. Rê-mâne decî absurdul ordinei de drept. Rê-mâne plângerea întemeiată a naționalităților, că legea nu e introdusă pe întrega linie și rêmâne pentru politica națională desavantagiul, că și ceea ce se execută, garantăză marii avantajii agitațiunei naționaliste sêlbătăcite“...

Vorbesce apoi despre „comitetul național român“, despre conferențele Românilor în Sibiu, pe care guvernele le-au tolerat timp de un pătrar de secol. Vorbesce despre „institutele de bani românesci“ și despre școlile „valahe“, săsesci și slovacesci, în care — deși limba maghiară e obligătoare, — nimeni n'a învățat ugueresce, — și la urmă conchide, că nici un guvern ungueresc n'a făcut până acum politică națională maghiară!

Articolul nu e complet, pôte că o sê-l continue d-l Bartha în numărul de anul nou. Și din cât am reprodus însă reiese clar spiritul de intoleranță de care a fost stăpănit autorul când și-a pus pe hârtie ceea ce avea la inimă.

Procesul deputatului Valasek

La 24 Dec. s'au ținut pledoariile.

Procurorul *Chudovszky* Geza ține un discurs bombastic în spirit șovinist intolerant. A đis, că Maghiarii se luptă de-o miie de ani pentru esistența statului. În timpurile mai vechi ei s'au luptat contra inamicilor externî, astăzi trebuie sê lupte contra inamicilor internî (!). *Tôte naționalitățile, carî locuesc patria nôttră maghiară, ne sunt dușmane*. (!) Alte națiuni asimiléză cu forța naționalitățile, noi Maghiarii însă, deși suntem superiori ca rassă, tîn-jim și după o miie de ani mai gemem sub esecesele naționalităților (!). Rôgă tribunalul sê apere statul maghiar în contra agitațiilor ca Valasek. Află, că e lucru grozav, că un agitator ca Valasek e membru al dietei ungueresci. Panslavismul, care e un pericol permanent și serios pentru Maghiarii de la nord, se manifestă în tôte faptele lui (Valasek). Vorbesce apoi despre panslavism, despre istoricul, ținta și mijlôcele lui. Spune, că la serbarea Palačky, Valasek a ținut un toast pentru uniunea ceho-slovacă. Se referă la programul uniunei ceho-slovace, care în cas de disolvarea monarhiei austro-ungare, viséză despre un imperiu al lui Svatopluk, ce s'ar înființa din Boemia, Moravia și ținutul locuit de Slovaci. Propaganda lor dispune de mijlôce suficiente în pressă, în școlă, în instituțiile culturale, în biserica evangelică și catolică, în institutele de bani, în casine și în întrega societate. Sunt criminali toți (!), carî voesc a arunca tăciunele în forul vieții publice maghiare, ca sê pună în flacări și sê ardă statul milenar. Nu numai puterea statului, ci și puterea judecătorească trebuie sê impedece această.

N'ar acusa pe Valasek — continuă procurorul — de crimă egală cu trădarea

de patrie, decât n'ar fi convins de vinovăția acusatului. Valasek însu-și a recunoscut, că el stă pe basa programului din Turoț-St.-Mărtin. *Programul acesta însă este un atentat în contra statului maghiar, fiind-că pretinde națiune slovacă și egală îndreptățire a limbei slovace*. Adevêrat, că în contra martorilor acusării au depus o gardă întregă de martori în favorul acusatului; pe acești din urmă însă tribunalul *nu i-a admis la jurământ* (!). Tribunalul s'a putut convinge, că martorii acusatului sunt toți *panslaviști încarnați* (!), carî au fost instruiți cum sê depună. Afirmarea lui Valasek, că el n'a đis, că decât Maghiarilor nu le place aici, sê mêrgă în Asia, este un subterfugiu laș. Valasek se referă la jurământul ce l'a depus înaintea Curiei și la declarațiunile lui patriotice. Această caracterizéză pe panslaviști. Când dau de belea, ei își pun cocarde naționale, ca sê mistifice justiția. Curia nu-i cunôsce, îi cunosc însă judecătoriale. Curia a putut sê-l achite pe Valasek pe basa unui jurământ, această însă, înaintea unui tribunal, nu constituie dovadă. Dacă Valasek n'ar fi agitat, ci ar fi rostit un discurs patriotic, alegătorii slovaci n'ar fi cântat imnul slovacesc „*Hej Slovaci*“. Acusatul mărturisesce un program, care e programul *națiunei slovace*. Cel-ce recunôsce în Ungaria și o altă națiune, afară de cea maghiară, acela agită în contra statului maghiar. *Intr'un stat unilar, nu pot sê existe naționalități*. Susține, decî, acusa contra lui Valasek și *cere sê fie aspru pedepsit, pentru agitațiune contra statului maghiar*. Își încheie rechisitorul ast-fel:

— Orî-ce națiune cavalerescă primesce pe strêin ca frate și îi întinde drêpta frățescă. Această mână frățescă însă se face mână de oțel, care nimicesce pe *strêin*, decât cuteză a ataca unitatea lui. Numai noi Maghiarii sê tolerăm nepedepsit, ca sê se agite contra esistenței milenare a statului nostru? Tribunalul e dator față cu cinstea națiunei maghiare, sê acopere mormântul asupra acelora, carî în ôrba lor cutezanță voesc a sâpa mormântul națiunei.

Publicul „patriotic“ isbucni în aplause furtunose și în ovațiuni atât de sgomotose la adresa procurorului, încât presidentul a fost silit sê provôce la ordine auditorul.

Apêrătorul *Szecsî* apeléză la cavalerismul tradițional maghiar, care tot-dêuna a respectat drepturile *naționalităților*. (Mîscare în auditor.) Spune, că Curia a resoltit odată afacerea această achitând pe acusat. Combate fidedemnitatea martorilor contrari și cere achitarea.

Acusatul *Valasek* declară, că procurorul l'a hărțuit pe nedreptul în rechisitorul sêu. Nu cunôsce „Matița“, nici „Jivena“, n'are legături cu cei din Turoț-St.-Mărtin, nu e membru nici unei societăți naționale slovace, nu scie nimic de toastul ce l'ar fi rostit la serbarea-Palačky. Recunôsce însă că stă pe baza programului slovac din Turoț-St.-Mărtin și răzimat pe legea de naționalitate din 1868, a dat espresie în vorbirea sa dorințelor, pretensiunilor și criticeii permise de această lege. Vinovat nu se simte și cere sê fie achitat. (Regretăm, că nu putem sê aducem decât aceste scurte cuvinte din apêrarea lui Valasek. Noi dăm acest raport după „Bud. Hirlap“ căruia i-se raportéză numai atâta privitor la apêrare. — Red.)

Presidentul încheie pertractarea și declară, că tribunalul, din cauza sêrbătorilor, va publica sentința numai la 30 Decemvrie.

De la Asociațiune.

Cetim în „Telegraful român“.

Comisiunea esmisă în scopul de a studia afacerea lărgirii localităților pentru biroul „Asociațiunii“, carî au devenit în timpul din urmă prea strîmte, presentéză raportul sêu asupra acestui obiect. Comisiunea propune 2 alternative, și anume: sêu sê se abdică chiria locuinței a II-a din etagiul I al edificiului din spre strada Morii și acel cuartir sê se folosêscă pentru trebuințele „Asociațiunii“, sêu sê se în-

și cu musteța subțire, ca a unui beutor de rachiu.

Cu tôte acestea strada Rousselet și-a cam păstrat înfățișarea de mai înainte, numai zidul, care împrejmuiesce grădina călugărilor sfântului Ioan, s'a stricat și mai tare.

Dér mica schilodă?

Ah, ea n'a crescut mult, deși acuma și dênsa e domnișôră; pot sê număr pe degete, că nu peste mult trebuie sê fie de două-deci de ani. Când o întêlnesc acuma, o vêd că se sprijinesce mai greu pe cârjă — are cârjă nouă, ceva mai înaltă decât cea veche — nu mai îndrăsnesce sê dice cătră dênsa: „Bună diminița, mititico!“ și mē mulțamesc cu atâta, că o salut ridicându-mî pâlăria. De-altmintrelea iese rar. Mama ei e portăriță la ciorăparul, er ferestra logei de la pörtă este mult mai înaltă, decât sê pot arunca o privire. Mica mea prietină își tradéză însă prezența prin sgomotul, ce-l face cu mașina. Lucrêză pentru o prăvălie de confecțiuni și, mi-se pare, câștigă frumoși bani. Mi-s'a spus, că e mai schilodă, decât o credeam. Un picior i-e uscat de tot. Nu se va puté mărita. Ce păcat!

cépă zidirea unei părți a „Casei naționale” Comisiunea prezintă și o schiță de casa națională, ce ar fi a se ridica pe terenul disponibil din vecinătatea școlii civile. Schița proiectează casa națională din 3 părți. Partea primă ar fi situată spre strada Morii cu intrarea la mijloc. Acest edificiu e proiectat cu 2 etagii. În parter au să fie cancelariile „Asociațiunii” și biblioteca cu toate odăile aparținătoare și necesare, între care și o sală mai mărisoră de bibliotecă. Această se poate folosi și ca sală de ședințe pentru comitetul „Asociațiunii”. Cele 2 etagii se vor întocmi de așa, ca să formeze 4 locuințe de închiriat. În legătură cu această zidire stă un alt edificiu mijlociu, cu 2 etagii. Parterul acestei părți este contemplat, ca să potă satisface trebuințele diferitelor reuniuni culturale române din Sibiu, ér în etagiu ar fi o sală mare de care atâta lipsă a simțit și simte societatea noastră cu diferite ocazii festive. Între aceste 2 clădiri rămâne și un spațiu liber, care formeză curtea primă.

A treia parte din casa națională o prezintă schița ca un edificiu independent, situat spre parcul orașului, dér nu tocmai până în mezuină. Întocmirea lui corespunde trebuințelor unui „museu național”. Între acest muzeu și celelalte părți este curtea a doua.

Pe baza schiței provisorice partea primă a clădirii costă 100.000 corone, partea a doua cu sala cea mare (mai mică de cât cea de la Gesellschaftshaus, dér mai mare de cât celelalte sale de asemenea natură din Sibiu) 70.000 cor, ér muzeul peste 80.000 cor.

Considerând, că edificiul de acum de pe terenul de clădire este din semnă afară deteriorat, încât înlocuirea lui cu o zidire nouă se impune; considerând, că largirea localităților biroului, bibliotecii etc. este o necesitate ce nu se mai poate amâna: comitetul în principiu decide a se începe la primăvară zidirea părții prime a edificiului proiectat, adecă spre strada morii. În scopul acesta autorizază biroul se însărcineze pe arhitectul Francisc Szallai cu facerea unui plan și preliminar, care să se prezenteze la timpul său spre cenzurare. Tot odată este poftită comisiunea esmisă, ca să elaboreze și un esposeu de financiare a acestei afaceri. Spesele clădirii de 100.000 se vor pute acoperi din împrumut replătibil în anuități din chiria casei nouă și din chiria localurilor actuale, în care se află biblioteca și cancelariile „Asociațiunii”. Va să dică întrăgă afacerea se poate considera și ca o investiție care garantéză un venit egal cu etalonul de ađi, ce meru tinde a scăde.

Zidirea celor două părți va urma atunci, când contribuiriile pentru casa națională vor admite continuarea zidirii.

O voce evrească asupra politicii maghiare.

Ni-se trimite de cât-va timp la redacție diarul „Jüdisches Volksblatt” din Viena, în care găsim adesea unele corespondențe din Budapesta cu declarații diametral opuse concepției, ce o aveam până acuma despre neamul lui Israel. Noi credeam adecă și nici nu puteam să nu credem, de vreme ce se buciama pe toate poteciile, cumcă Evreii din Ungaria au încetat de a mai fi Evrei și că s'au asimilat cu desăvârșire cu Maghiarii. Din corespondențele, ce se trimit însă organului evreesc din Viena, vedem, că Evreilor din Ungaria nici prin gând nu le trece a se asimila și că vorbesc cu dispreț și ingratitude despre rassa, care i-a primit la sinul său și i-a alintat și desmierdat. Ca probă de cugetare evrească reproducem câteva din numita corespondență. Ér Ungurii, cari vor mai fi trăind în utopia, că Evreii ar fi cei mai credincioși aliați ai lor, să citească și să învețe minte:

— „Pentru numele lui Dumneđu — dice corespondentul din Budapesta al foicei vieneze — dér Maghiarii cred, că ei sunt o rassă superiöră! Aristocrația lor este amestecată cu toate rassel și națiunile, prin urmare este degenerată. Tărâniea în cea mai mare parte economicesce este

ruinată; ea nu se gândesce la hegemonie, ci la emigrare; classa de mijloc este compusă din rasse streine, Evrei ori comercianți imigrați din toate națiunile Apusului său țerilor balcanice și cari s'au asimilat mai mult său mai puțin.

Apoi am uitat ceea ce este mai important, classa gentrilor. O, noi cunoscem bine acest burete, care absorbé toate sucurile Ungariei, a luat în arendă toate funcțiile, pe cari le consideră de sinecure, înzestrându-și fiii cu ele și căutând a storce din ele cât se poate de mult...

Intr'aceea naționalitățile se mișcă Slovacii. un popor sirguitor și economicos, câștigă din ce în ce mai mult teren. În nord-ost înaintéză Rutenii, în sud-ost se întind necontentii Români, cari au o organizație economică incomparabil superiöră organizației Românilor din regat, în sud-vest Croații și între aceste două popore își ridică capul Șvabii și Sașii“.

„Șireții calviniști — continuă corespondența — au iscodit ceva nou. Ei ar saluta cu bucurie confiscarea averilor bisericilor catolice. Ar dori însă să scotă alții castaniile pentru dênșii. Și cine ar fi mai bun pentru acest rol, decât Evreii. Noi însă avertisăm pe conaționali noștri cu insistență, să nu facă asemenea servicii, în urma cărora ei înșiși s'ar prăvăli în de-sastru.

Tot de capitolul acesta se ține și agitațiunea de a vërșa contribuția comunităților religioase în visteria statului, care apoi ar lua asupra sa sarcina de a plăti rabinii, învățătorii și funcționarii. Aceștia le-ar plăce unor funcționari, cari prin această ar deveni funcționari de stat, ar căpeta uniformă cu găitane și cu stele.

Reforma această însă — nu putem a o accentua în de ajuns — ar fi începutul sfârșitului, ar fi ruina autonomiei comunităților evreesci. Pentru un blid de linte al rassel celei mai din urmă, ne-am vinde independența națională“.

N'am putut reproduce toate pasagele corespondenței, din causă, că băjbăe de expresiuni ca „corupție”, „prostitue” etc. ajunge, credem, pentru a cunoșce mersul ideilor corespondentului evreu. că paralel cu „disprețul suveran”, ce-l manifestă față cu un popor, care i-a acordat toate libertățile posibile, el vorbesce despre „independența națională” evrească.

Mai trebuie comentat?

SCIRILE DILEI.

— 13 26) Decemvrie

Societatea academică social-literară „România Jună” invită la a XXXII adunare generală, care se va ține Marți, 13 Ianuarie 1903, în sala de la hotel „Goldenes Kreuz” VI Mariahilferstrasse 99. Pentru comitet: Techn. Gavril Barbul, Președinte. Med. Iuliu Moldovanu, secret. I. Începutul la orele 8 sera.

Program: I. Partea oficiösă. 1) Cuvânt de deschidere. 2) Raportul anual. 3) Raportul comisiei revédetőre. II. Partea socială. Concert și dans.

Repetițiile de „Romana” inițiate de tinerimea din Brașov urméză înainte. A doua repetiție va avé loc Dumneđu în 28 Decemvrie st. n. în sala albastră de la „Redută”. — Comitetul aduce la cunoșcința celor ce au primit invitări la prima repetiție, că acele invitări sunt valabile pentru toate repetițiile. — Începutul la orele 8 precis.

Mórtea colonelului Mihail Ghica. Ér nópte a încetat din viață, în urma unei suferinți de apröpe o lună de zile, colonelul Mihail Ghica, fost director general al poștelor și telegrafelor și unul din fruntașii partidului conservator de sub șefia d-lui Cantacuzino. Om voinic și förte sănétos, a murit din cauza unei rëceli contractată cu ocaziunea alegerilor comunale, unde a luptat ca în tot-déuna cu pasiunea și energia, care-l caracteriza. În lupta pe care o ducea—serie „Cronica”— pentru partidul său, punea pasiune și energie; nu uita însă, să-și păstreze totă liniștea caracterului adversarului leal și cinstit. Étä, pentru- ce scirea morții sale a produs în totă Capitala o tristă impresiune și regretele sunt unanime în mijlocul celor cari l'au cunoscut. Clubul con-

servator a arborat drapelul negru și partidul, pentru care el fusese un devotat și sincer soldat, îi pregătesce o înmormântare impunetőre.

Dispariția Archiducelui Leopold. După cum ni-se anunță din Viena, comunicarea oficială a renunțării la titlurile sale a archiducelui Leopold Ferdinand, se va publica după anul nou. „Neu Freie Presse” dá scirea, că Maj. Sa primind renunțarea la titlurile sale a archiducelui Leopold Ferdinand. i-a pus condițiune ca să nu mai vie în Austria.

Magnat sinucigaș. Din Abbazia se telegraféză, că contele maghiar Ștefan Bethlen și-a pus sfârșit vieții printr'un glonț.

Din meditațiile de Crăciun ale diarului „M. Szó”: „Dacă vom reuși a altoi limba maghiară în naționalități, după această va urma de la sine sentimentul maghiar, și ast-fel am făcut un pas înainte spre idealul comun, care este: statul național maghiar unitar. — Societatea maghiară trebuie să profite de ocaziunea favorabilă, când începe a-se desvolta sentimentul puternic național la Maghiari, dér trebuie să profite și de împrejurarea, că naționalitățile luptă contra noastră fără conducere. Cerem înainte de toate ștergerearea legii naționalităților, care este pată rușinösă între legile noastre. — În Ungaria nu există naționalități, în Ungaria nu există. decât o națiune, și acesta este națiunea maghiară”. — „M. Szó” o dice.

Cutremurul din Andișan. Din Petersburg sosesc amănunte asupra teribilului cutremur de pământ din Andișan: Gara și toate clădirile din oraș sunt prefăcute în ruină. Avutul populațiunei e îngropat sub dărîmături. Locuitorii, cari au putut scăpa cu viață, sunt fără adăpost și fără mijloce de esistență. Miseria e la culme. Fömeteă bântue cu furie; numérose persoane pier de föme.

Omor. În comuna română Ohaba s'a întemplat dillele acestea un omor sensation. Clericul Nicolae Bodrușan a fost aflat pe stradă împușcat. Pornindu-se cercetarea, s'a descoperit, că nenorocitul Bodrușan, care nu de mult își sfârșise studiile, avea relații de amor cu o fată a țeranului Serejan. El însă se logodi c'o fată bogată din comuna vecină. Tatăl fetei înșelate auđind de acesta, a ținut drumul lui Bodrușan când acesta se întorcea Vinerea trecută de la logodnicia sa, și l'a bulcat la pământ cu două glonțe. Gendarmeria a arestat pe Serejan și pe un fecior al său, care a fost complice la crimă.

Excelența stare a sămănăturilor în România. În urma abundenței zăpedii cădute, sămănăturile se consideră ca excelente în totă țera și se prevede o recoltă splendidă pentru vara viitoare. Rapița acoperită de zăpadă, este scăpată de primejdia unei; grăul n'a suferit nimic. Colzele și navele sunt admirabile. Dacă nu se vor întempla fenomene neprevédute, se speră, că va fi un an mănos și îmbelșugat, cum de multă vreme n'a fost.

Longevitate. Ér am adus scirea despre înmormântarea unei Românce din părțile Huedinului, care a trăit 130 ani. Astădi anunțăm mórtea unui Român cu numele Ioan Păun din Tîrnova (Carăș-Severin), care a murit zilele acestea în etate de 122 ani. Dintre fiii lui, cel mai bătrân e de 80 ani, ér cel mai tînér de 66 ani.

Oprirea jocurilor de noroc în Belgia. „Monitorul Oficial” al regatului publică sancționarea legii, votată de cameră și senat, prin care se interdic, pe tot teritoriul belgian, jocurile de noroc (hazard). Legea întră în vögöre, cu începere de la 1 Ianuarie st. n. 1903.

B. Experiența de mai mulți ani au constat, că la suferințe de stomac folosirea cunoscutelor prafuri seidlitz ale lui Moll, au efect vindecător, și sunt de preferit altor medicamente. Întăresc stomacul și curăță sângele. Prețul unei cutii originale 2 corone. Se pot căpeta dîlnic prin

rantal curții din Viena Tuchlauben 9. În farmaciile din provinciă să se cêră preparatul A. Moll, provédut cu marca de contraventie și subscriere.

Calendarul Minervei pe anul 1903.

Institutul tipografic „Minerva” din Bucuresci în fie-care an de la întemeierea sa a scos câte-un calendar, căruia publicul românesc tot-déuna i-a făcut o primire escelentă. Varietatea și importanța articolelor literare, ilustrațiile și suplimentele artistice, precum și întréga parte tehnică, au făcut ca aceste calendare să fie mult căutate.

De data asta institutul „Minerva” n'a cruțat nici un sacrificiu, pentru a da publicațiunei sale un caracter și mai remarcabil. Calendarul pe 1903 se prezintă cu mult mai bogat ca cele mai anteriöre, atât ca fond, cât și ca formă. El începe cu o privire retrospectivă asupra evenimentelor importante din anul espirat, cuprînd o lungă serie de ilustrațiuni la Cronica anului, precum: portrete, scene de la țecele Maii, de la esposițiile artistice, teatru, desvölirea bustului lui Eminescu, visita studenților italieni etc. Peste 30 de reproduceri din operele pictorilor noștri, dintre cari vre-o 12 din pânzele cele mai frumoșe ale regretatului pictor Aman. Articolele literare îngrijite de doi apreciați publiciști, sunt alese cu gust; ér la sfârșit o serie lungă din dascălii mari ai neamului, începînd cu Gheorghe Asachi, arată frumoșă linie de desvoltare a mișcărilor noastre culturale.

Prețul calendarului Lei 1.25. De vëndare la institutul de arte grafice și Editură „Minerva” în Bucuresci, strada Regală 6.

ULTIME SCIRI.

Petersburg, 26 Decemvrie. Aici se negă ori-ce caracter ostil Turciei din incidentul călătoriei lui Lamsdorff. Rusia și Austro-Ungaria nu vöesc decât îmbunătățirea situațiunei din Macedonia. Cele două puteri condamná cu cea mai mare severitate acțiunea comitetelor macedonene.

Sofia, 26 Decemvrie. Contele Lamsdorff sosesc ađi Vineri, la Zari-brod unde îl va întimpina ministrul president Danew și un comitet de recepțiune.

Diverse.

Möștele amorului. În Turin a murit acum patru zile un bătrân original numit Mecca, care timp de 50 de ani nu și-a schimbat nici odată fracul. Acest Mecca, atunci când avé 20 de ani, se amorezase de o tînără fată pe care trebuia să o ia în căsătorie. În ziua hotărîtă pentru căsătorie sa, el îmbracă un frumos frac de nuntă, dér în ultimul moment în minuta extremă, căsătoriea fú ruptă pentru motive rămase necunoscut. Acestă ruptură lovi așa de tare la inimă — și poté și la creer — pe logodnicul nenorocit, că făcu un jurământ de a nu pune o altă haină pe el, de cât aceea pe care o purta în aceia di. — Și se țin de cuvânt. — Stofa vechiului și credinciosului său tovarăș se rupea când în un loc, când în altul, atunci bunul Mecca o cărpea adăogând în o di o bucată, în altă di o alta încât timp de o jumătate de secol, din fracul primitiv nu rămăsese decât căptușala, acoperite de o sută de mii de petice cusute pe ea. Este câtva timp, o rudă a lui Mecca, fiindu-i rușine de a-l vedé mergînd prin oraș așa de réu îmbrăcat — trebuie de adăogat, că acest original aparținea unei bogate familii — dădu să-i facă rudei sale un frac tăiat pe același model ca și reliqua, dér natural mai convenabil. Și în o bună di profitând de absența lui Mecca, el înlocui haina vechiă, care fú imediat arsă, cu haina nouă. Durerea amoresatului fú se pare, atroce când observă aceste substituțiune, el deveni trist până la exces și sfârși prin a muri cincîspre-țecele zile după această Este deci probabil, că durerea este care la ucis. Și această este ceea ce dá acestei istorii absolut autentice o savóre poetică öre care nu lipsită de melancolie.

Proprietar: Dr. Aurel Muresianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru comandație.)

Cărți pentru comercianți și funcționari de bancă:

Introducere în contabilitate și contabilitatea înpartidă simplă, de I. C. Panțu. O carte bună pentru a învăța cu ușurință contabilitatea. Pagini I—VIII + 213. Prețul 2 cor. (+ 20 b. p.)

„Curs complet de corespondența comerțului“ de I. C. Panțu. Conține modele de circulare, scrisori de informații, recomandări și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede, cupoane etc. Prețul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea dublă, de I. C. Panțu. Această broșură conține: afacerile de credit cambial și afacerile de bancă. Prețul broș. 2 corone (+ 10 bani porto).

Un capitol din Contabilitatea dublă de I. C. Panțu. Tracteză principiile contabilității duble ilustrate cu diferite exemple. Prețul 1 cor. (+ 10 b. p.)

Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor cu-rente de I. C. Panțu. Arată calcularea intereselor pe ani, pe luni și pe zile într'un mod practic; sunt mai multe exemple explicate amănunțit. Prețul 80 b. (+ 10 b. porto.)

Călimdarul Plugariului.

A apărut și se poate procura de la tipografia A. Mureșianu — Brașov, „Călimdarul Plugariului“. Prețul, cu porto, 25 cr. (50 bani).

Acest călimdar, care apare acum în anul XI, cuprinde în afară de datele obișnuite calendaristice, geneologia domnitorilor din Europa, taxele telegramelor și cele poștale, scala timbrelor, Măsurile, tîrgurile din Ardeal și Ungaria și lista advoacăților români.

În partea literară vedem portretul bine reușit al repausatului episcop *Mihail Pavel* cu o biografie, de *Augustin Paul*, *Rugăciune* (poesie) de *M. Eminescu*, *Restignirea lui Isus*, de *Sinkiewitz* (un admirabil fragment din romanul „Să-l urmărim“). *Călugărenii* (poesie) de *C. Sandu*, *Cinci într'o păstăie* (poveste de *Andersen*), *Lulăua lui moș Radu*, *Legenda pământului și a muncii*, de *Dim. Dan*. „Al mai tare om din lume“ (poesie în dialect bănățenească) de regretatul tîner poet *Victor Vlad Delamarina*.

Partea economică este și în acest an bine reprezentată prin următoarele articole: „Dușmanii economiei“ de *Ioan Georgescu*; „Plantarea zomilor“ de *A. Boldor*; „Cauzele de ce sîmănăturile sunt rele“ de *N. H. Vechulescu*; „Insecte stricacioase pomilor și viilor“; „Ce plătesce banul și cum îl cruțăm noi?“

După partea economică urmează pe mai multe pagini diferite „povești“, apoi „Diverse“ și în fine „Anecdote și Glume“.

Ca adaos sunt și anul acesta o mulțime de anunțuri.

Dr. univ. med.
Fritz Hubbes
fost asistent la clinica
Universității c. s. r. din Graz.
Specialist
pentru bolenile de urechi, nas, gât precum și pentru bolenile de piele și esterne.
Orele de ordinațiune:
dela 10—12 a. m. și 3—4 p. m.,
în fie-care zi.
Din 26 Decembrie 1902 în
Str. Orfanilor nr. 18 (parterre).
(785,4—10.)

4 părechi Ghete 2 fl. 45
le vînd, fiind că am cumpărat o parte mare dela o masă din concurs. — 1 păreche Ghete bărbătești, 1 păreche femeiesci fason frumos cu șinore, 1 păr. pantofi bărbătești, 1 păr. femeiesci, moderni, ușori de purtat **tote 4 părechi cu fl. 2.45.** — La comanda se se însemneze lungimea.
Trimiterea cu rambursă.
VERSANDTHAUS KNOPF,
Wien, XX Klosterneuburgerstrasse 10.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“
se pot face ori și când pe timp mai îndelungat s'eu lunare.

Sz 13216—1902.

tlkv.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Tutoiu Axente végrehajthatónak kik Ungurescu Rafira és György végrehajtható szenedő elleni 496 kor. 25 fill. tökekövetelés és járuléka iránti végrehajthatási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbiróság) területén levő, Fogarason fekvő és a fogarasi 690. számú tjkvben végrehajtható szenedettek és Tutoiu Axente nevén álló 1382, 1383 hrsz. egész ingatlanra 906 kor. kikiáltási árban és a 860 sz. tjkvben A + 2401/1 hrsz. egész ingatlanra 138 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1903 évi Február hó 26-dik napján délelőtt 9 órakor a fogarasi tkvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 novem. 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminis-teri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezehez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogarasi, 1902 évi November hó 3-ik napján.

A kir. járásbiróság, mint tknyvi hatóság.

776.1—1

Schupiter,
kir. albiró.

COGNAC
DISTILLERIE FRANÇAISE. PROMOTOR.
CZUBA-DUROZIER & Cie.

De vîndare 280 stângenî lemne de fag bune
1 metru de lungi, cu prețul de 13 corone loco Crizbav, s'eu 19 corone Brașov. — Amatoriî a se adresa la D-l **I. Schiopu** paroch in Crizbav

Săpun în rude
SCHICHT.
M A R C A :
Cerbu s'eu Cheia
Săpunul cel mai bun și cu spor de aceea cel mai ieftin.
Se capătă pretutindenî
18—40.(725)

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll
Veritabile numai, decă fiecare cutiă este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.
Prin efectul de lecuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicioase la stomach și pânțec, în contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite boleni femeiesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce. — Preț! unei cutii originale sigilate Corone 2. — Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătorească.
Franzbranntwein și sare a lui Moll.
Veritabilu numai, decă fiecare sticlă este provădută cu marea de scutire și cu plumbul lui A. Moll.
Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) aiună durerile de goidină și reumatism și a altor urmări de rēcédă. Prețul unei sticla originale plumbate, Coró e 1.90.
Săpun de copii a lui Moll.
Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metodul cel mai nou pentru cultivarea rațională a pelți, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cinci bucăți Coróne 1.80. Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marea de apărare A. Moll.
Trimiterea principală prin **Farmacistul A. MOLL,**
c. și p. farmisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9
Comande din provinciă se efectuează gîinic prin rambursă postală.
La deposite se se cêră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marea de apărare a lui A. MOLL.
Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekellus, Victor Roth, Eugen Neustädter și engros la D. Eremia Nepoșil, Teutsch & Tartier.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov. Valabil din 1 Octob. st. n. 1902.

Plecarea trenurilor din Brașov.
Dela Brașov la Bud-pesta:
I. Trenul mixt la óra 5-20 min. dimîn.
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 8-13 min. s'era.
IV. Tr. acc. la órele 6-45 m. dimîn.
Dela Brașov la Bucu-esci:
I. Trenul de persóne la óra 3-55 m. dim.
II. Tren accel. la órele 6-55 m. dim.
III. Trenul mixt la órele 11-40 a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:
I. Trenul de pers. la óra 5-19 min. dim. (are legătură cu Tușnad la óra 9-18, cu Ciuc) Szereda, la óra 10-46 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 8-50 min. a. m.
III. Trenul de per. la óra 3-15 m. p. m.
Dela Brașov la Zărnesci (gar. Bartolomeiu)
I. Trenul mixt la óra 9-2 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 5-26 min. p. m.
De'a Brașov la Ciuc-Gyimes:
I. Trenul de pers. la óra 5-19 min. dim.
II. Trenul mixt la óre 8-50 min. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3-15 min. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Gyimes).

Sosirea trenurilor în Brașov:
Dela Budapesta la Brașov:
I. Tren accel. la órele 10-4 m. s'era.
II. Trenul de persóne la óra 7-50 dim.
III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2-9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9-27 min. s'era.
Dela Bucu-esci la Brașov:
I. Trenul accel. la óra 2-18 min. p. m.
II. Trenul mixt. la óra 9-23 min. p. m.
III. Trenul pers., la óra 5.— m. p. m.
IV. Tren. de pers. la óra 7-55 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal).
Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:
I. Trenul de persóne la óre 8-25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda óra 8-20)
II. Trenul de pers. la óra 1-53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5-17 dim.)
III. Trenul mixt, la óra 6-50 m. s'era (are legătură dela Pаланca la 3-54 dim.)
Dela Zărnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu.)
I. Trenul mixt la óra 7-2 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1-12 min. p. m.
Dela Ciuc-Gyimes la Brașov:
I. Trenul de pers. la óra 8-25 m. dim.
II. Trenul de pers. la óra 1-53 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6-50 min. s'era. (Are legătură cu Tușnad-Ciuc-Gyimes).

A. V. I. S.

Prenumeratiunile la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face și re-inoi ori și când la 1-ma și 15 a fie-cărei luni.
Domniî abonenti s'eu binevoiască a arăta în deosebî, când voiese ca espedarea s'eu li-se facă după stilul nou.
Domniî, ce se abonéză din nou s'eu binevoiască a scrie adresa lă-murit și s'eu arete și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Transilv.“